

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МАТЕРІАЛИ

X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 22-23 квітня 2022 року)

Одеса -2022

«Освіта та соціалізація особистості»

22-23 квітня 2022 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Не випадково один із найавторитетніших українських фахівців у галузі філософії освіти професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, ректор Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, головний редактор журналу "Вища Освіта України" В.П. Андрущенко зазначив, що «ідеальної моделі освіти не існує».

«У пошуках нової моделі освіти слід рухатися, – наголошує В.П. Андрущенко – насамперед шляхом творчого відтворення власного культурно-історичного досвіду в його органічній єдності з найновішими досягненнями сучасної науки, культури та соціальної (насамперед педагогічної) практики».

Казанжи Аліна Іванівна – студентка 2 курсу 1 групи історико-філологічного факультету ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»,

Науковий керівник: **Петінова Оксана Борисівна** - доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

ПОЕЗІЯ І ФІЛОСОФІЯ: ПРЕДСТАВНИКИ ШІСТДЕСЯТНИЦТВА І СУЧАСНОСТІ

Зв'язок поезії і філософії вже став предметом загальної уваги. Проблема спорідненості та відмінності, цієї благодворної напруженості, що є між поезією і філософією, стояла не тільки перед нашими сучасниками. Про «давню незгоду» між цими двома стихіями говорив Платон, виганяв поезію зі сфери ідей та Блага, але сам вдавався до поезій, коли писав містичні оповіді»

Шістдесятництво було кардинальним поворотом до нового бачення світу і людини в ньому. І цей поворот простежується в поетичній творчості поетів-шістдесятників. До них належать: Ліна Костенко, Дмитро Павличко, Василь Симоненко, Микола Вінграновський, Іван Драч, Василь Стус.

"Шістдесятники" - молоде покоління митців початку 60-х років ХХ ст., яке сформувалося під час тимчасової лібералізації суспільного життя в СРСР у 1956 - 1964 рр. Основою світогляду "шістдесятників"стало:

- Культурництво - відстоювання справжньої (а не спрощеної згідно з радянськими постулатами) культуротворчості;
- Лібералізм - свобода у всіх виявах;
- Патріотизм - любов до рідної землі;
- Гуманізм;
- Етичний максималізм та моралізм - мораль як мірило людських вчинків;
- Духовний аристократизм;
- Духовний демократизм.

У багатьох творах Ліна Костенко не просто висловлює почуття, описує певні історичні події, але ставить досить складні питання, на які й намагається самотужки знайти відповідь чи принаймні окреслити шлях пошуку цієї відповіді. Читач сам не помічає, як залучається до філософських пошуків, аналізує та розмірковує разом із автором, ставлячи і собі глобальні питання, шукаючи та розчаровуючись на шляху до пізнання власної істини...

Людське життя є швидкоплинним, ми не маємо змоги виправити, викреслити те, що вже зроблено, тому маємо оцінювати можливі наслідки своїх дій. У простій поетичній формі висловлює поетеса цю думку. Багато розмірковує авторка над проблемою змізнення людської душі, яке не повинне відбуватися.

Для поезії Василя Стуса характерною є пов'язаність її з „філософією існування„- з пошуками і пізнанням людської особистості як індивіду, а отже з філософією екзистенціалізму. „Занурення„ в самого себе, спроба якнайглибше пізнати навколишній світ через власні почуття було одним з головних завдань Стуса - митця. Темі осмислення власного „я„ присвячений вірш „Цей біль — як алкоголь агоній...“. На думку поета, кожен повинен, збагнувши самого себе, пізнавати життя, шукати своє місце в світі, відповідно до того, чого воліє душа.

Василь Симоненко багато розмірковує над призначенням людини, над її місцією в цьому житті, над сенсом життя. Розмірковуючи, поет доходить висновку, що одним із головних призначень людини є самозречення в ім'я добра, розквіту країни, добробуту родини та близьких. Роздуми про життя, про людську сутність звучать у віршах «Ти знаєш, що ти людина» і «Я». За словами автора, кожна людина – неповторна особистість, яка повинна мати право на свободу, на визначення своєї людської гідності.

Поетична філософія Дмитра Павличка – це інтелектуальне співвідношення психологічного та гносеологічного, національного та аксіологічного аспектів буття, в якому проглядає національна філософська традиція, підживлена емоційністю гуцульського хлопця, котрий спустився з гір, аби змінити негуманний світ. Основні домінанти Павличкових поезій, зокрема, творів сонетної форми – екзистенційний опір тоталітаризму та автентичне буття гуцула, а також традиційні антитегічні пари – життя і смерть, свобода і добро, неволя і зло. Тематичні домінантами є час, пам'ять, правда, краса, вірність.

Іван Драч – поет широкомасштабний, який дбає про розквіт національної культури, думає про самобутність нашої держави, збереження і розквіт нашої мови як основи духовного життя нації. Тому основні мотиви його лірики – це патріотизм, любов до Батьківщини, віра у всемогутність науки й техніки, розкриття проблем протиборства світлого і темного начал, космосу і хаосу в бутті людини. У творчості митця однією з основних є екологічна тема (“Самотня ластівка”, “Чорнобильська Мадонна”). І. Драч – поет неординарний, зі своїм баченням світу і власним самовираженням. В його ліриці багато символіки, яка допомагає йому показати своє і космічне бачення тієї чи іншої проблеми.

Микола Вінграновський – перший з-поміж рівних у плеяді шістдесятників. У своїй поезії він порушує багато проблем, які хвилюють і змушують замислитись: війна і мир, а в ширшому аспекті – життя і смерть, письменник торкається також питання витоків всього суцього, зокрема витоків та першоджерел нашого народу, його вірувань. Людина у

М. Вінграновського – відправна точка у ланцюгу роздумів, що призводить до кінцевого пункту – існування життя взагалі. Екзистенційні настрої з роздумами над походженням людини, всього суцього є основними в творчості письменника.

Часи змінюються, і приходять нові таланти, які можуть перевершити своїх іменитих попередників. Так було у всіх сферах життя й так буде завжди. Українські письменники відходять від радянських стереотипів та різноманітних комплексів, нав'язаних нашою історією і сьогоденням, та творять нову й сучасну літературу. І цей рух відповідає запитам суспільства, яке теж прагне розвиватися та рухатися вперед. Поети сучасності піднімають дуже важливі теми, такі як: виховання, сенс життя, правильний вибір, значення людини в суспільстві та інші. Яскравими представниками сучасної літератури є : Сергій Жадан, Оксана Забужко, Тарас Прохасько, Юрій Андрухович, Василь Шкляр, Юрій Винничук, Лесь Подерв'янський.

Роль письменника у суспільстві надзвичайно важлива. Письменник — це очі, думки та совість суспільства. Честність, спроможність хоробро дивитися у вічі дійсності і відкрито говорити правду являють справжнього письменника. Їх пильні спостереження, влучні здогадки та передбачення є відгуком часу і в той же самий час — формотворчим елементом історичного періоду та його культурного пласту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пархета Я.В. Поезія і філософія. Філософська лірика Олени Теліги у феноменологічному дискурсі // Современные научные исследования и инновации. 2012. № 2 [Электронный ресурс]. URL: <https://web.snauka.ru/issues/2012/02/6820>
2. Неділько В. Дмитро Павличко // Українське слово : хрестоматія української літератури і літературної критики ХХ століття. У 4 кн. Київ : Рось, 1994. Кн. 3. С. 170–177.
3. Вінграновський М. «За мене відповідає моя творчість» // Тарнашинська Л. Закон піраміди: Діалоги про літературу та соціокультурний клімат довкола неї. – К.: Пульсари, 2001.
4. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття – Львів. – 1996. – 633с.
5. Пахльовська О. Українські шістдесятники: філософія бунту//Сучасність. -- 2000. - № 4.
6. Зарецький О. Українські шістдесятники і хрущовська відлига в етнокультурному просторі СРСР // Сучасність. - 1995. - № 4.